

ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม :

กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง (๓) มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕ และข้อ ๑๓ (๑) ซึ่งบัญญัติให้องค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรม จัดทำประมวลจริยธรรม และกำหนดให้มีกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจเรียบร้อยแล้ว จึงได้กำหนดให้มีข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม เพื่อเป็นกลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม : กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในข้อกำหนดนี้

“ผู้บริหารสูงสุด” หมายความว่า ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกันของรัฐวิสาหกิจนั้น

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำรัฐวิสาหกิจหรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออื่นใดที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้มีหน้าที่ตามข้อกำหนดนี้

“กลุ่มงานจริยธรรม” หมายความว่า กลุ่มงานหรือส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรมธรรมาภิบาลหรือในด้านการบริหารงานบุคคลในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามข้อกำหนดนี้

ข้อ ๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจรักษาการตามข้อกำหนดนี้

หมวด ๒

กระบวนการรักษาจริยธรรม

ข้อ ๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่กำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจและข้อกำหนดนี้ และให้รัฐวิสาหกิจมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการข้างต้น รวมถึงกำกับให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีแนวทางหรือหลักเกณฑ์การนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล

(๒) จัดให้มีมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมาตรการที่ใช้บังคับแก่ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน

(๓) จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมหรือเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการด้านจริยธรรมให้กับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๕ ให้รัฐวิสาหกิจมีหน้าที่ดำเนินการตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจและข้อกำหนดนี้ และติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านจริยธรรม รวมถึงดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมในการปฏิบัติตนของผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยให้นำแนวทางของ ก.ม.จ. เกี่ยวกับการจัดทำข้อกำหนดจริยธรรมสำหรับหน่วยงานของรัฐ และประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) กำหนดนโยบายด้านจริยธรรมและแผนปฏิบัติการด้านจริยธรรมรายปี และกลุ่มงานจริยธรรมโดยมีกรอบอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานและงบประมาณเพื่อการดำเนินการด้านจริยธรรมที่เหมาะสม

(๓) จัดให้มีแนวทางหรือหลักเกณฑ์การนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล

(๔) จัดให้มีมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมีมาตรการที่ใช้บังคับแก่ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน โดยให้นำแนวทางของ ก.ม.จ. เกี่ยวกับการจัดทำและการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๕) ดำเนินกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน

(๖) จัดทำรายงานประจำปีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม.จ. กำหนด ทุกสิ้นปีงบประมาณ

หมวด ๓

กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๖ ให้ผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามกระบวนการรักษาจริยธรรมตามข้อ ๕ รวมถึงให้หน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านจริยธรรมรายปีที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงด้านจริยธรรม การกระทำผิดวินัย และปัญหาการทุจริต

(๒) กำกับดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน

(๓) เป็นแบบอย่างที่ดีด้านจริยธรรม ส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและอัตราค่าจ้างเพื่อการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมของรัฐวิสาหกิจ

(๔) ประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารบุคคล

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรมและพัฒนา รวมถึงจัดหลักสูตรการฝึกอบรมหรือเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการด้านจริยธรรมให้กับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

(๖) รายงานและเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารสูงสุดอาจมอบหมายให้รองผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการในบางเรื่องหรือทั้งหมดได้

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม ประกอบด้วยประธานคนหนึ่งและกรรมการไม่น้อยกว่าสองคน

ในกรณีที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาว่า มีคณะกรรมการชุดย่อยหรือคณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นในรัฐวิสาหกิจมีองค์ประกอบตามวรรคหนึ่งและเหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการจริยธรรม คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจอาจมอบหมายให้คณะกรรมการชุดย่อยหรือคณะอนุกรรมการดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการจริยธรรมตามข้อกำหนดนี้

ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจัดให้มีกฎบัตรหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการจริยธรรม ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยองค์ประชุม การลงมติ และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการจริยธรรม

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการจริยธรรมที่ตั้งขึ้นตามข้อ ๗ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการด้านจริยธรรม สอดส่อง ดูแล และรณรงค์ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน รวมถึงติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านจริยธรรมของรัฐวิสาหกิจ

(๒) พิจารณาให้ความเห็นและตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืน มาตรฐานทางจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน เพื่อดำเนินการต่อไปตามข้อ ๑๐

(๓) คຸ້ມครองกลุ่มงานจริยธรรมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

(๔) คຸ້ມครองผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน อย่างตรงไปตรงมามีให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้นั้น

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ หรือตามที่ ก.ม.จ. มอบหมาย

ข้อ ๙ ให้กลุ่มงานจริยธรรมมีหน้าที่และภารกิจ ดังต่อไปนี้

(๑) พัฒนาระบบ เครื่องมือ และกลไกที่จะสนับสนุนการส่งเสริมจริยธรรมในรัฐวิสาหกิจ

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักในเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม

(๓) จัดทำข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน

(๔) ดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายด้านจริยธรรมและแผนปฏิบัติการ ด้านจริยธรรมรายปี

(๕) รับและดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน รวมถึงข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

(๖) สนับสนุนผู้บริหารสูงสุดและคณะกรรมการจริยธรรมในการดำเนินการด้านจริยธรรม

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการจริยธรรม หรือผู้บริหารสูงสุด มอบหมาย

ข้อ ๑๐ ในกรณีผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือข้อกำหนดจริยธรรมของหน่วยงาน แต่มีได้เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือเป็นความผิดอาญา ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นกล่าวตักเตือน หรือสั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา หรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจนั้น

กรณีผู้ไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารสูงสุด หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีผู้บังคับบัญชา ให้คณะกรรมการจริยธรรมเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเพื่อให้มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ โดยให้นำแนวทางของ ก.ม.จ. เกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมให้ครอบคลุมถึงคณะกรรมการมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่า ผู้ใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมพิจารณาหรือลงมติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

ธิบัติ วัฒนกุล

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ